

2.15. Nepomuki Szent János rk. Plébániatemplom

Cím	Mosonmagyaróvár, Szent István király út. 145.
Helyrajzi szám	3375
GPS koordináták	47° 51' 17" N 17° 16' 41" E
Törzsszám	3135
Nyilv. azonosító	4579
Eredeti funkció	Római katolikus plébániatemplom
Jelenlegi funkció	Római katolikus plébániatemplom
Építés ideje	1757
Tervező	
Stílus	Barokk
Adatfelvétel ideje	2018. 11. 20.

2.15. Nepomuki Szent János rk. Plébániatemplom

A műemlék leírása

A szokatlan módon északnyugat-délkelet tájolású templomépület szentélye észak felé néz, míg középtornyos főhomlokzata délre tekint.

A háromtengelyes főhomlokzat gazdagon tagolt, jelenlegi formájában neobarokk. Az oldalhomlokzatokat keskeny falsávokból kialakított keretek tagolják. A függőleges falsávok előtt pilaszterek futnak fel, amelyek az erősen kiülő, többrészes párkányzatot hordozzák. A faltükrökben nagyméretű, szegmensíves záródású ablakok kaptak helyet, vakolatból kialakított egyszerű kereteléssel. A szentélyhez a főtengelyben alacsonyabb sekrestye kapcsolódik.

Az egyhajós, 2-2 sekély oldalfülkével tagolt hosszházhoz egyszakaszos, keskenyebb kórus csatlakozik, melyet belül íves, kívül sokszögzáródású szentély zár le. A fülkéket elválasztó széles falsávokat, illetve a szentély falát pilaszterek tagolják, amelyek golyvázott párkányzatot hordoznak. A hajó déli végébe ívelt homlokoldalú orgonakarzat került. A torony két oldalán egy-egy helyiség nyílik, amelyekből a keleti keresztelőkápolnaként szolgál. A belső teret széles, a falsávokra lefutó hevederívvel elválasztott csehsüveg-boltozatok fedik, amelyeket freskók ékesítenek.

A műemlék története

Moson középkori temploma a Soproni utcában állt. A XVIII. sz. közepén a leromlott állagú kis templomot lebontották. Az új plébániai templomot 1757-ben a főút tengelyében építette föl a Habsburg-család magántulajdonában álló magyaróvári uradalom, a templom kegyura. Építésének nevét nem ismerjük. A templom kettős patrocíniumot kapott: Szent Gotthárd mellé Nepomuki Szent János került, de a század végétől már csak az utóbbi titulussal emlegették a templomot. Eredeti háromtengelyes homlokzatából a középső enyhén kilépett volt. A templomot 1913-ban Réthy József győri építőmester neobarokk terve alapján átépítették. Az 51 méter magas torony legfelsőbb szintjét timpanonnal látták el, tetejére egy új, neobarokk formavilágú toronysisak került. 1774-től meszelték be a falakat, azt követően a szentélybe a templom két védőszentjének apoteózisa került, a freskókat ismeretlen mester festette.

1892-ben a nagy renováláskor díszítőfestéssel látták el a falakat, boltozatokat. 1938-ban Pandúr József (1880-1943) új freskódíszlettel látta el a templom falait, a szentélyben lemeszelt barokk falkép helyére saját Nepomuki Szent János megdicsőülése című freskóját készítette el, s a mennyezetre festett további neobarokk freskói is remekül illeszkedtek a templom miliójéhez.

2.15. Nepomuki Szent János rk. Plébániatemplom

2.15. Nepomuki Szent János rk. Plébániatemplom

A templomban 3 oltár áll. A főoltár a szentélyben, míg a 2 mellékoltár a diadalív falához simul. A rokokó szószék az 1760-70-es években, a templom jelenlegi színes ablakai az 1890-es években készültek. Egy pozsonyi orgonaépítő mester készítette 1767-69-ben a jelenlegi orgonát, amely 1874-ben nyerte el végső formáját. 1918. márc. 20-án háborús célokra leszerelték és elvitték a harangokat és az orgona fémcsípjait. Az új orgona 1926-ban készült el, a hangszer 24 regiszteresre bővítése 1959-ben történt.

A műemlék állapota

A legutóbbi, 1995-ös felújítás során Skok Iván festőművész megsemmisítette a Pandúr-féle főoltárképet, az alatta megtalált barokk freskót pedig leválasztotta a falról, és egy teljesen új kompozíciót festett a helyére. A szentély nyugati falán Szent István és kísérete, a másik oldalon Mária Terézia és lánya, Mária Krisztina főhercegnő tűnik fel. Számos ponton módosította és kiegészítette a mennyezetképeket és az architektúra festést is.

Archív fényképek

Forrásmunkák

1. Genton István: Magyarország művészeti emlékei. I. Dunántúl. Budapest, 1959.
2. Weisz János: Adatok a mosoni, ma Mosonmagyaróvár II. plébánia történetéből. 1973, Hansági Múzeum, Mosonmagyaróvár, Adattár ltsz.: 851.98
3. Székely Zoltán: Moson szakrális emlékei. In: Moson évszázadai. Tanulmányok és kismonográfia Moson település és Moson vármegye múltjából a kezdetektől 1946-ig. Főszerk. Thullner István, Tuba László. Mosonmagyaróvár, 2010. 236-262. pp.
4. A képek forrása: Moldoványi Géza, Székely Zoltán, archív képek Hansági Múzeum.